

Igen egyszerű trigonometriai megoldás kínálkozik a feladatra és a versenyzők mind ilyen utat is választottak.

I. megoldás. Jelöljük a torony magasságát méterben mérve x -szel, a látószögét 100, 200, 300 m-ről rendre α , β , γ -val, ekkor

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{x}{100}, \quad \operatorname{tg} \beta = \frac{x}{200}, \quad \operatorname{tg} \gamma = \frac{x}{300},$$

és feltétel szerint $\alpha + \beta + \gamma = 90^\circ$, tehát

$$\begin{aligned} \operatorname{tg} \gamma = \frac{x}{300} &= \operatorname{tg} [90^\circ - (\alpha + \beta)] = \operatorname{ctg}(\alpha + \beta) = \frac{\operatorname{ctg} \alpha \operatorname{ctg} \beta - 1}{\operatorname{ctg} \alpha + \operatorname{ctg} \beta} = \\ &= \frac{\frac{100}{x} \cdot \frac{200}{x} - 1}{\frac{100}{x} + \frac{200}{x}} = \frac{100 \cdot 200 - x^2}{300x}. \end{aligned}$$

Innen

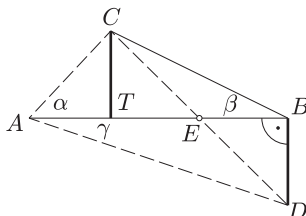
$$2x^2 = 100 \cdot 200,$$

és mivel x gyanánt csak pozitív érték jön számításba, tehát a torony magassága $x = 100$ m.

Megjegyzés. Mint többen észrevették, megoldható a feladat ugyanezzel a gondolatmenettel akkor is, ha tetszés szerinti a , b , c távolságokból mért α , β , γ látószögekről tudjuk azt, hogy összegük 90° . Ekkor a torony magassága $\sqrt{abc/(a+b+c)}$.

Megoldható azonban a feladat lényegesen egyszerűbb összefüggésekre támaszkodva is.

II. megoldás. Sík talajon nem lényeges, hogy milyen irányból mérjük a torony látószögét az adott távolságokból, válasszuk tehát a 100, ill. 200 m távolságra levő A , ill. B pontokat a toronytól egymással ellentétes irányban, a γ látószöget pedig szemléltessük úgy, hogy a B pontból az AB egyenesnek a torony C csúcsával ellentétes oldalán mérünk fel AB -re merőlegesen a torony magasságával egyenlő BD távolságot. Ekkor $\angle BAD = \gamma$, mert $AB = 300$ m.

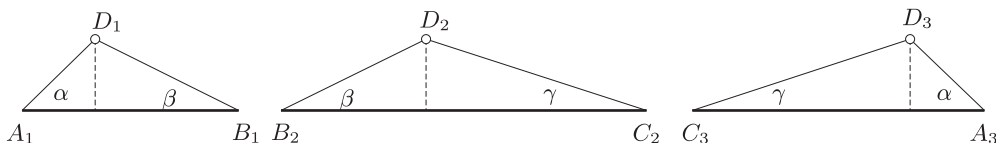
1. ábra

A torony T talppontja, C csúcsa továbbá a B és D pontok meghatározta négyszög paralelogramma, mert két oldala egymással párhuzamos és egyenlő, tehát CD a TB szakaszt E felezőpontjában metszi. Eszerint $ET = 100$ m, s így $\angle TEC = \alpha$, az ACE háromszög egyenlő szárú. Megállapíthatjuk C -nél levő szögének a nagyságát is abból, hogy az $ADBC$ négyszög A -nál és B -nél levő (szemben fekvő) szögeinek összege $\alpha + \gamma + \beta + 90^\circ$, a feltétel szerint 180° -ot ad; a négyszög tehát húrnégyszög, és AD a körülírt kör átmérője, mert a B pontból 90° -os szögben látszik. Így az $\angle ACD = \angle ACE = 90^\circ$ -os, az ACE egyenlő szárú háromszög tehát derékszögű. Ebből adódik, hogy $\alpha = 45^\circ$, így az ATC derékszögű háromszög ugyancsak egyenlő szárú, tehát a torony magassága 100 m.

III. megoldás. Rajzoljuk meg a tornyot háromféleképpen. Két oldalról egyrészt az α és β látószögű egyenesekkel, másrészt β és γ , harmadrészt γ és α látószögű egyenesekkel (2. ábra). A keletkező három háromszögben az A_1B_1 , B_2C_2 , C_3A_3 oldalakon levő szögek összege $2\alpha + 2\beta + 2\gamma = 180^\circ$, így a D_1 , D_2 , D_3 -nál levő szögek összege 360° . Mivel még $B_1D_1 = B_2D_2$, $C_2D_2 = C_3D_3$, $A_3D_3 = A_1D_1$, így a három háromszög egy ABC háromszöggé tehető össze. Ennek oldalai $AB = 300$ m, $BC = 500$ m, $CA = 400$ m kielégítik a

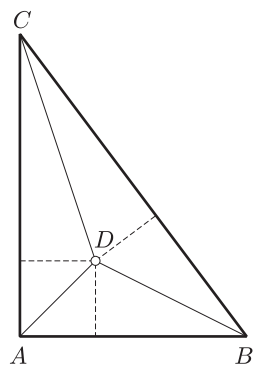
$$BC^2 = CA^2 + AB^2$$

összefüggést, és ismeretes, hogy ebből következik a háromszög derékszögű volta, (a Pythagorász-tétel megfordítható) derékszöggel az A csúcsnál. Így $2\alpha = 90^\circ$, és ebből következik, hogy a torony 100 m magas.

2. ábra

Megjegyzés. A II. megoldás lényegesen kihasználja a feladat speciális adatait, a III. azonban csak részben. Ha ugyanis megfigyeljük, hogy az összeillesztésnél a D_1 , D_2 , D_3 egybeesésével keletkező D pont az ABC háromszög beírt körének a középpontja, akkor területszámítás segítségével más távolságadatok mellett is meghatározható a torony magassága.

3. ábra